

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

LII. METAL. 250 (541) N. Telephone: Evergreen 7-7840

BROOKLYN, NEW YORK, PIRMADIENIS, 1938 M., SPALIŲ-OCTOBER 31 D.

KAINA 3 CENTAI

ŠIANDIEN

Metai be Masaryko
Paskutiniai Benešo žodžiai
VIENYBĖS bankietas

PETRAS JUKNYS

Praslinko vieneri metai nuo mirties pirmojo Čekoslovakijos prezidento T. G. Masaryko, kuriam čekoslovakai suteikė garbingą Prezidento — Išlaisvintojo vardą.

Prieš metus laiko visi Čekoslovakijos gyventojai jautė istorišką T. Masaryko mirties reikšmę. Buvo jaučiama, kad kartu su juo baigėsi ir ypatinga istorinė čekoslovakų valstybės gyvenimo epocha.

Tuomet, tarsi simboliškai, užsibaigė ir ramaus idealinio čekoslovakų atgautosios laisvės gyvenimo malonumas ir valstybinio bei ekonominio gyvenimo kūrybos periodas. Bet tuomet, 1937 metų rudenį, dar nei vienas čekoslovakas ar kitos valstybės žmogus negalėjo sau prileisti, kad tų epochų skirtingumai taip ryškiai pasireikš.

T. G. Masarykas perduodamas valstybės vairą savo mokiniui dr. E. Benešui, žinoma, kad valstybės prezidento darbas yra netik garbingas, bet ir gana sunkus. Tačiau velionis nenumatė, kad visai netolimoje ateityje visa čekoslovakų tauta turės rįžtis ir telkti savo jėgas nepriklausomybei išsaugoti.

Velionis Masarykas visada sakė, kad su blogumu reikia kovoti visa energija ir jėga. Jis buvo didelis karo priešininkas, bet už savo tautos laisvę T. Masarykas būtų gal pirmas aukojęs savo gyvybę.

Velionies prisiminimai visoje čekoslovakijoje gyventais: „Mes esame ištikimi juo nurodymams“. Deja, šiandien čekoslovakų valstybė liūdi dvigubu gedulu... Gyvenimas verčiasi galvatūrkūčiais...

Dr. Benešo atsisąstydinimas nuo prezidento pareigų, politiniuose sluoksniuose manoma, kad Vokietijai palengvins bendradarbiavimą ir glaudesni sąsitarimą su slovakais.

Benešas savo atsisąstydinimo priežastį savo kalboje tautai atvirai pasisakė. Pažymėjo: „Šitą nutarimą padariau pasitaręs su politinėmis ir konstitutinėmis sferomis... Nuosirdžiai mėginome susitarti su mažumomis. Nuėjome iki kraštutinių nuolaidų. Europos evoliucija padarė tai, kad reikalai tiek pasunkėjo, jog priešo prie rinto tarptautinio konflikto. Aišku, kad iš to galėjo kilti Europoje ir visame pasaulyje katastrofa...“

Prieš išvykimą į Jungtines Amerikos Valstybes, pakviestas į Chicago universitetą dėstyti demokratines teorijas pasakait, Benešas tarė atvirą žodį: „Ateis diena, kada istorija pasakys teisingą žodį. Tvirtai ir giliai jaučiu, kad netrukus grįš geresnė, ramesnė laikai, laikai darbo ir pasiekimo naujai valstybei ir visai mūsų čekoslovakų tautai...“

Istorijos puslapiai keičiasi lyg margas sviestas.

Dar keliolika dienų gyvenimas nusineš savo keliu ir prieš akis VIENYBĖS bankietas. Bankietas artimesniam susipažinimui naujojo VIENYBĖS redakcijos štabo su dienraščio rėmėjais, skaitytojais, artimais bendradarbiais ir glaudesniam

JAPONIJA IŠPEJA PRANCŪZIJA UŽ SIUNTIMĄ GINKLŲ KINIJAI

Atsakymas į Amerikos protesto notą

TOKIO. — Japonijos užsienio reikalų ministerija perspėjo Prancūziją, kad ji ne siųstų daugiau ginklų Kinijai per savo Indo-Kiniją. Protestuodama prieš tai Japonija pareiškė, kad jei Prancūzija nenustos siuntusi ginklus, Japonija bus priversta padaryti „savisaugos žingsnį“, kuris gali būti nemalonus pačiai Prancūzijai.

Taip pat kalbama, kad Japonijos vyriausybė rengiasi pasiųsti Amerikai atsakymą į jos pasiųstą notą, kurioje buvo reikalaujama „atidaryti duris Kinijai“. Iš tos kalbos galima padaryti išvadą, kad Tolimuose Rytuose ateina naujos dienos užsieniečiams ir kad bus skaitomasi su svertiškiu teisingumu.

Japonijai protestuojant prieš Prancūzijos siuntimą ginklų Kinijai, iš Paržyiaus pareiškama, kad Japonija neturi jokio pamato grąsinti Prancūzijai, nes ji jokių ginklų Kinijai nesiuo. Prancūzija pareiškė, kad ir pavasarį Japonijos vyriausybė buvo paskleidus tokias pat gandas, kad būk jė gabeha ginklus, bet Japonija negalinti to įrodyti.

IVYKIS PRIE MERKIO

MERKINĖ. — Spalių mėn. pasienio policininkas Vincas Seimys Alytaus administracijos linijos bare, irdamasis Merkio Lietuvos pusė laiveliu su blizge gaudė žuvis. Policininkui V. Seimui pradėjus žvejoti, du lenkų žandarai jam įsakė plaukti su laiveliu lenkų pusėn. Kadangi policininkas V. Seimys žvejavo Lietuvos pusėje, tai jis žandarų nepaklausė ir jiems pareiškė, kad jis yra policininkas. V. Seimys buvo apsirėngęs civiliai. Tuomet vienas lenkų žandaras pradėjo bristi į upę prie policininko Seimio. Tačiau kadangi toje vietoje buvo gilus, tai pradėjo policininką Seimį šaudyti. Po pirmo šūvio policininkas Seimys buvo laivelyje, bet tuojau buvo paleistas ir antras šūvis. Tada policininkas V. Seimys šoko iš laivelio ir plaukė į krantą, lenkai paleido dar ir trečią šūvį. Vandens srovė laivelį išnešė į Lietuvos pusę. Jis buvo vienos kulkos peršautas. Visi šūviai krito Lietuvos pusėje. Policininkas V. Seimys nesužeistas. Kvota vedama ir įvykį tiria baro viršininkas vietoje.

STATOMAS NAUJAS STIKLO FABRIKAS

RADVILISKIS. — Šiuo metu Radviliškyje smarkiu tempu statomas naujas stiklo fabrikas, prie kurio statybos dirba apie 40 darbininkų. Fabrikas pradės veikti jau apie gruodžio mėn., todėl įrengimo darbai vykdomi pilnu tempu. Fabriką stato akcinė b-vė „Stiklo pramonė“.

kontaktui palaikyti su visais vienybininkais.

Bankietas didžiulis savo turiniu ir programa. Rengimo komisija deda visas pastangas surengti šaunų bankietą pilna žodžio prasme.

Vietos ir aplinkinių vienybininkai ir visa tautinė lietuvių visuomenė turėtų skaityti savo pareigą dalyvauti šiame bankiete.

DIDŽIULIS GAISRAS MARSELYJE

MARSELIS. — Didžiulis gaisras prasidėjo vienos iš žymiausių Marselio krautuvės, šešių aukštų name, svarbiausioje Rue Cannebiere gatvėje. Po valandos kovos su gaisru, kurį ugniagesiams nevyko gesinti, gaisras persimetė į viešbutį. Hotel de Noailles, kur Prancūzijos premjeras ir daugelis radikalų socialistų partijos viršininkų buvo apsisostę jų kongreso metu. Šio gaisro paseka, kongresas turėjo būti nutrauktas ir kongreso dalyvių daiktai nugabenti į policijos stotį, kur bus saugojami iki gaisras bus užgesintas.

Visas Marselio miestas buvo premjero Daladier garbei. Gatvėje iškabinėtos vėliavos ir kitoki papuošimo daiktai, kuriais ugnis padūkusiai smarkiai pradėjo plėstis po vidurmiestį. Marselio miesto ugniagesiai pasijuto bejėgiai esą. Didžiausi būriai ugniagesių specialiais traukiniais važiuoja iš aplinkinių miestų. Kariuomenės būriai padeda policijai palaikyti tvarką mieste ir jų ugniagesių komandos dirba kartu su miesto ugniagesiais. Gaisro metu, kelios mergaitės, krautuvės pardavėjos, buvo užmuštos.

SVEDŲ ŽURNALISTAS KAUNAE

KAUNAS. — Į Kauną atvyko svedų žurnalistas F. W. Kerbau. „Stockholms Tidningen“ bendradarbis. Jis lankėsi ir Turizmo Draugijoje. Sveičias pramokęs lietuviškai susikalbėti. Pasirodė, jis gyvenęs 1936 m. vasarą ketelį mėnesių Lietuvos pajūryje ir pramokęs lietuviškai.

Kerbau yra daug keliavęs po Europą ir rašęs apie juos svedų spaudoje. Yra parašęs knygų, būtent apie Balkanų valstybes ir Norvegiją. Žurnalistas renka medžiagą apie Baltijos kraštus ir vėliau išleis knygą. Sveičiui Lietuva padarėsi malonų įspūdis, jis atidžiai domisi Lietuvos kultūrinio ir ekonominio gyvenimu.

SVARSTOMAS PRAMONĖS IŠTATYMO PROJEKTAS

KAUNAS. — Šiuo metu, kaip tenka patirti, Finansų Ministerijoje pradėtas svarstyti parengtas specialaus pramonės įstatymo projektas. Projektu numatoma Lietuvos pramonei įvesti griežtesnę priežiūrą, tuo siekiant didesnio jos racionalizavimo ir pritaikymo prie visos tautos ūkio bei krašto gyventojų gerovės interesų. Ar tą projektą priėmus, būtų steigiamas atskiras Pramonės Departamentas, — tuo tarpu dar neaišku.

AUDROS PALIETĖ 300 OKIŲ

MARIJAMPOLĖ. — Šią vasarą Marijampolės apskr. audros su ledais palietė apie 300 ūkininkų javus ir padarė daug nuostolių. Nukentėjusieji ūkininkai padavė apskr. derliaus sunaikinimo komisijai prašymus paskirti jiems pašalpų. Prašymai šiuo metu svarstomi ir pašalpos skirstomos.

Karo žemėlapis. — Kada japonai paėmė Hankow miestą, kiniečiai padegė japonų turta (1) ir susprogdino Tatchemen stotį (2). Du Anglijos laivai užėmė pozicijas (3) ir du Amerikos laivai (4). Japonai paėmė Wuching (5), kurį pirmiausia nebuvo užėmė.

LAUKAITIS LAIMĖJO UGNIAGESIŲ VIRŠININKYSTĖ

BALTIMORE, Md. — Kazys Laukaitis, žinomo lietuvių tautiškosios visuomenės veiklio William Laukaitio brėlio, laimėjo apygardos teisme bylą, kurioje buvo svarstoma ar jis ar jo oponentas turįs užimti ugniagesių viršininko vietą.

Teisėjas Gus Grason išklaušęs bylos eigą ir ją apsvaustęs, pripažino, kad rinkimus į šią vietą laimėjo Kazys Laukaitis.

CUKRAUS FABRIKAS DIRBA VISĄ PARĄ

PANEVĖZYS. — Pavencio cukraus fabrikas praneša šiuo metu dirbti darbuose, kad fabrikas pradėjo šiuo metu cukrinių runkelių derliaus perdirbimą ir todėl gamybos sezono metu dirbs visą parą be pertraukos trys darbininkų pamašos. Sezono metu dirbs iš viso apie 700 darbininkų ir tarnautojų.

Ciang nepasiduoda. — Generalas Chiang-Kai-Shekas, nepasitraukė iš vadovaujamos vietos kiniečių kariuomenėje, kaip buvo pranešęs generolas Chungking. Anglija reikalauja, kad būtų pasirašyta taika, bet Japonija pareiškė, kad ji tik tada pasirašys taiką su Kinija, kada generolas Chiang-Kai-Shekas rezignuos. Paveiksle jį matome kalbant į kariuomenę.

VISUS LENKŲ ŽYDUS VOKIETIJA VEJA Į VARSUVĄ

Berlynas remiasi Lenkų leistu nauju įstatymu

BERLYNAS. — Lenkijai išleis naują įstatymą, kuriuo visi Lenkijos piliečiai priimami atgal Lenkijon. Vokietija tuo pasinaudojo ir pradėjo deportuoti žydus, kurie yra Lenkijos piliečiai atgal Lenkijon.

Tūkstantai Lenkijos piliečių žydų įskaitant ir jų vaikus, nežūrint ar jie gimė Vokietijoje ar ne, taipgi ir sergančius, Vokietijos naciai sodino į traukinius ir vežė į Lenkijos pasienį. Jiems išsivežti davė tik dešimtis markių ir tuos rūbus, kuriuose atėjusi policija juos rado.

Šis žydų deportavimas prasidėjo visuose Vokietijos miestuose vienu laiku. Vokietijos policija atėjusi į žydų gyvenamus namus, traukė juos iš lovų ir gabeno į policijos stotis. Policijos stotyje buvo patikrinti jų pasai, o iš ten pėsčius vedė į geležinkelio stotis, kur jų laukė specialiai paruošti, lėtai juda traukiniai, pamažu stumdami Lenkijos pasienio link. Pranešama, kad viso manoma, kad bus išdeportuota apie šimtas dešimt tūkstančių žydų, kurie yra Lenkijos piliečiai.

Vokietija paaiškina savo žygį tuo, kad Lenkija išleisdama įstatymą, kuriuo pareiškė, kad tie Lenkijos piliečiai, kurie nesigrįžė į Lenkiją atnaujinti savo vizų, nesiskaitys daugias jos pilieciais, todėl Vokietija juos ir skubina išsiųsti, kad jie praradę savo pilietybę nepasiliktų Vokietijoje gyventi.

HERRIOT PRIEŠINGAS DALADIERO VEDAMAI POLITIKAI

MARSELIS. — Radikalų socialistų kongrese, kurį pertraukė Marselyje k'les gaisras turėjo kalbėti buvęs Prancūzijos ministeris pirmininkas Herriot, kuris savo kalboje žadėjo išeiti prieš dabartinį ministerį pirmininką Daladiera. Jei jis tikrai išeis prieš Daladier, kalbama, kad jo vadovavimas, kuris iki šiol buvo stiprus radikalų partijoje bus pakirstas.

Herriot, kuris turi daugelį savo šalininkų kalbėsias ir bandysias įtikinti, kad glaudus bendradarbiavimas su Vokietija, kurio Daladier siekia yra keksmingas Prancūzijai ir ji ateityje jokios naudos iš to neturėsianti.

Pirmoji Daladiero pasakotoji kalba, kurioje jis puolė komunistus, irgi nepasiliko be atgarsio. Radikalų socialistų partijoje pasidarė daugelis žmonių, kurie sekančiuose rinkimuose balsuos už komunistų balotą, kaip praneša pačių prancūzų spauda.

Lėktuvais į Kauną kasdien atskrenda žymių užsienio pirklių

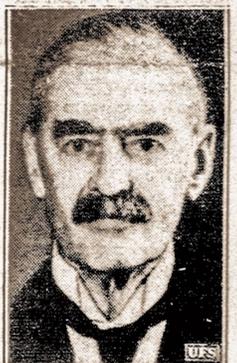
KAUNAS. — Siemet vasarą ir rudenį orinio susisiekimo linijos, einančios per Kauną, turi daugiau darbo nei kita metais. Dažnai lėktuvai būna perkrauti ir trūksta keleiviams vietų. Beveik kasdien Lufthanzos lėktuvais į Kauną iš vakarų Europos atskrenda žymių prekybininkų ir pramonininkų. Taip pat šiuo laiku lėktuvais žymiai daugiau gabenama įvairių prekių ir pašto siuntinių.

VOKIEČIAI BANDYMU TIKSLU SPROGDINA ČEKŲ TVIRTOVES

PRAHA. — Vokietijos kariuomenės artilerijos visokių kalibrų pabūklai darė bandymuosius apšaudymus ant buvusių čekoslovakijos pasienio tvirtovių, netoli Pilzen miesto. Prie Pilzen miesto bandymus atliko artilerija, o kitose pietinės Bohemijos dalyse bandymus darė karo aviacija, kuri iš lėktuvų metė didžiausias bombas ant tvirtovių.

Šios tvirtovės, kurios buvo pastatytos čekoslovakijos kariuomenės inžinierių, laikraščiu pranešimu veik nieko nukentėjo nuo bombardavimo. Iš šešiasdešimt bombarduotų vietų, tik viena buvo šiek tiek apgadinta.

Vokietijos kariuomenės vadovybė nusintė šį cemento mišinį į Berlyną, kur jų ekspertai peržiūrės iš kokių medžiagų jis yra padarytas. Jiems tas svarbu, nes čekoslovakijos pasienio tvirtovės yra pastatytos pavyzdžiu Prancūzijos Magnot linijos, kuri yra garsi visame pasaulyje.

Chamberlainas, kuris reikalauja, kad Anglija pripažintų Italijos užgrobtą Etiopiją teisėtu žygiu.

Mussolinis jaučia šviesesni politinį rytojų sąjungoje su Vokietija

ROMA. — Mussolinis kalbėdamas į didžiulę minią Piazza Venezia, kur buvo sveičiama Italijos fašistų žygio į Romą šešiolikos metų sukaktuvės, pareiškė, kad jis matas šviesesni ir d'edantį politinį rytojų, kuris Italijai atnešias daugiau laimėjimų.

Mussolinis kalbėjo į minią, o tuo pačiu momentu Ribbentropas ir Countas Ciano, Vokietijos ir Italijos užsienio reikalų min. buvo pasinorę į gilia konferenciją Palazzo Chigi. Kalbama, kad Vokietijos užsienio reikalų ministro pažada Countui Ciano privedė Mussolinį prie to, kad jis atvirai pradėjo kalbėti, kad jis matas šviesesni politinį rytojų.

Europos politiniuose rateliuose šį Mussolinio kalba sukėlė didelio susidomėjimo, nes niekas nežino ko jis siekia, tik spėjama, kad jis tariasi su Vokietija dėl kolonijų klausimo, kurių Italija ir Vokietija nori.

KAUNAS. — Šiomis dienomis į Kauną grįžo humanitarinių mokslų fakulteto dekanas prof. M. Biržiška, kurį laiką gydydis Royat sanatorijoje, Prancūzijoje.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
OCT 31 1938
ASTOR LENOX TILDEN FOUNDATION

VIENYBE

LITHUANIAN DAILY UNITY
Oldest Lithuanian Newspaper
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Published daily except Sundays and Holidays by Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Table with 2 columns: Period (Metams, Puse metu, Trims mėnesiai, Vienam mėn.), Price (\$7.00, \$3.75, \$2.00, \$0.90)

Visais reikalais adresuokite: Lithuanian Press Corporation, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

APLEIDŽIAMAS SVARBIAUSIAS REIKALAS

Tautinės srovės veikėjai apleidžia vieną svarbiausių mūsų visuomeninio gyvenimo reikalų. Tuo svarbiausiu reikalu yra palaikymas ir platinimas tautinės spaudos, ypatingai tautiškos minties laikraščiu.

Kitų Amerikos lietuvių srovių veikėjai šiuo svarbiu reikalu išsiūsoje dirba. Tuo tarpu tautinės srovės veikėjai pasitenkina vien savo prenumerata vieną kitą tautinį laikraštį paremdami.

Seniaus tautinė srovė turėjo po kelis energingus savo laikraščius platintuos kiekvienoje kolonijoje. Tais laikais mūsų laikraščiai geriausiai stovėjo už visų kitų srovių laikraščių. Šiandien, tačiau, kaž kodėl mūsų veikėjai šias savo svarbius pareigas apleidė ir beveik niekas kolonijose nesirūpina tautiškos minties laikraščių platinimu.

Kodėl taip atsitiko? Šių žodžių rašytojas neranda atsakymo į šį klausimą. Būtų labai naudinga, jei buvusieji tautiški laikraščiu platintojai atsilieptų ir pasiaiškintų kodėl jie pasitraukė nuo to svarbiausio darbo. Gal tas pagelbėtų surasti priežastis, kurios privertė mūsų kultūrnešius iš šio svarbiausio darbo baro pasitraukti. Suradus priežastis, galėtumėm ieškoti priemonių šio taip neigiamo mūsų tautiniam gyvenime apsi-reiškimo pašalinimui.

Nereikia aiškinti, kokį svarbų ir vadovaujamą vaidmenį visuomeninių grupių veikloje laikraščiai vaidina. Visuomeninėje veikloje negalima nė žingsnio žengti be laikraščių pagalbos. Kiekvienos srovės laikraščiai yra ne vien srovinio veikimo ramšiais, bet kartu yra srovių ideologijos atstovais, užsi-brėžtų tikslų ir darbų garsintojais ir nesėjais į visuomenę. Kurios idėjinės srovės spauda—laikraščiai—plačiau visuomenę pasiekia, tos srovės darbams geriau sekasi ir visa jos veikla energingesniu tempu eina pirmyn.

Neabejojame, kad šitą tiesą kuopuikiausiai žino visi tautinės srovės veikėjai. Kodėl tad mūsų veikėjai taip mažą dėmesio kreipia mūsų spaudos palaikymui ir mūsų laikraščių platinimui? Ypatingai kiekvienam geros valios ir gerų norų tauti nio nusistatymo lietuviui turėtų rūpėti vieninteliu tautiškos minties dienraščiu—VIENYBES palaikymas ir platinimas. Žinoma, kiekvienam nuostirdiam lietuviui turi rūpėti visų tautiškos minties laikraščių parėmimas. Bet dienraščio išlaikymas yra daug sunkesnis uždavinys, negu savaitraštį leisti, todėl dienraščiu reikia žymiai didesnių palaikytojų ir rėmėjų jėgų. Tad ir kviečiame visus geros valios lietuvius teikti visokią galimą paramą VIENYBES dienraščiui.

Linkėtina, kad visose lietuvių kolonijose tautinės minties veikėjai subrustų pasidaruoti tautinės spaudos palaikymui ir platinimui. Be tokios kolonijų veikėjų paramos mūsų laikraščiai negalės suvaidinti to vaidmenio, Amerikos lietuvių gyvenime, kokį yra užsi-brėžę suvaidinti.

SPAUDOS APŽVALGA

Nepasijustas Pakvietimas

Vilnis susirūpinęs pakvietimu, kurį lietuvių komunistų suvažiavimas pereiną vasarą (1937 metais) nutaręs Amerikos Lietuvių Tautinei Sandarčiai pasiūsti. Mūsų iš Maskvos išmintį semiantieji, mat, nutarę sandariečius kviešti "bendrai veikti eile klausimų."

Matyt, šis pakvietimas pakibo ore kaip ta garsioji katalikams išsiestoji "broliška ranka." Tur būt partijos sekretorius lietuviškai nemokėjo rašyti, arba Sandaros adreso neturėjo? Vilnis sako, centro sekretorius Bimba, tačiau, turėtų susirūpinti, nes nutarimai be darbo, tai kaip kinas be odos.

Sandariečiai laukite komunistų pakvietimo!

Politinių Paslapčių Atidengimas

Vilnis pasiknisia, kaj kurių mūsų partijų "leistruose" ir štai ką randa: "Lietuvių komunistų Chicagoje 300, o lietuvių socialistų visoje Amerikoje vargiai yra 100." Tai kas kiti šimtas tūkstančių Chicagoje lietuvių? Sandariečiai, krikščionys, Vanagaitis tautininkai, ar šaip sau mieli broliai lietuvininkai! Čia paaiški kodėl mūsų socia-

litams nepavyko vaju "Lietuvai nei cento". Ką 100 socialistų reikią prieš pusę milijono lietuvių, kurie milijonus Lietuvos pašalpai nusiuotė?

Ką 300 Chicagoje komunistų reikią vajuje atkaryti Amerikos lietuvius nuo Lietuvos ir nukreipti juos į Maskvą? Komunistai tik patys sulinko ir čmė Lietuvos nepriklausomybei poterių kalbėti. Nuo širdies, ar ne, bet nors žodžiais moka.

Jei tik Chicagoje sandariečiai subrustų, tai tie 300 ir 100 į Michigano ežerą su savo politika nubildėtų.

Kreivas Veidrodžis, ir Jis

L. Pruseika Vilnyje neša šitokį (šakėmis vandenyje) raktą nuosprendį Amerikos lietuvių grožinės literatūros klausimu: "Kitose lietuvių srovėse grožinė literatūra užvožta amžinai ir po septyniais užraktais padėta." O pas komunistus, sako, "stiprus mūsų žmogus" (R. Mizara) sargyboje stovi ir rašo—pirma "Mortos Vilkieinės Divorsą", dabar "O kanas."

J. Buivydas, savo diskusijoje su Solomskiu apie ALDLD reikalus, nurodė, kad mūsų komunistams grožinė ir netaip grožinę literatūrą Amerikoje

gamina penki-šeši žmonės. Jie rašo, ir vienas kitą geria, nežūrėdami, ką rimta kritika apie jų knygas gali pasakyti. Kitos srovės lietuvių literatūros "po septyniais užraktais" nepadėjo, tik supranta, kad ne siaučiaus pašaukimas yra pyragus kepti. Jos supranta, kad literatūros centras šiandien yra Lietuva, kur Cvirkos net apie amerikiečių gyvenimą knygas

BROOKLYNO PADANGĖJE NYKU

Rašo K. S. KĀRPIUS

(Pabaiga) BENDRAUJA SU KOMUNISTAIS

Jeigu šitą pasakytumėm be įrodymų, galėtumėm jį ir kiti prikišti man bereikalingą jų užpuolimą. Tačiau štai kokie faktai: Geresniam savo kerstavimo pravedimui tie keli vienybiečių opozicjonieriai bando palaikyti bendrą frontą su komunistais. Nors jie savyje mano kad tuomi puikiai "atsikeršys" vienybiečiams, jie tuomi daro nedorą skriaudą visam tautiniam gyvenimui Brooklyne ir kartu visai išveičiaji.

Už jų tokį pasielgimą mes tautininkai negalime jiems dovanoti.

Tą savo bendravimą su komunistais jie demonstravo 16 dieną spalio, man atvažiavus į Brooklyną, kuomet buvo jų surengta išleistuvės majorui S. Narušui ir sutiktuvės grįžusiam iš Lietuvos Valaičiui ir su juo atvykusiam į Ameriką žurnalistui Obolvičiui.

Vakar'ėnėje, prie to paties stalo kur sėdėjo mjr. Narušis, ponias Narušienė, Obolvičius, Valaitis, Sagys, aš ir dar keli kiti, rengimo komitetas, dr. Vencius vadovaujamas, pasodino ir dviejų komunistinių laikraščių atstovus, ir net perstatė juos kalbėti!

Tuomi rengimo komitetas sudarė galimybės komunistams panaudoti progą pasakyti Lietuvos karininkui kokios tvarkos ir kitių jų raudono proto išmislių jie Lietuvoje reikalauja. — toje Lietuvoje kurią jie laiko svetima ir nekencijama, kuriai remti jie nei cento neduoda, o iš lietuvių surenkama auksas siunčia ispanų karių rėmimui ir kitokioms nesąmonėms!

Bet, nemanykit, gerbiemieji, jie savo tokiam darbui turi ir pateisinimą!

Klingos džiaugsmas yra, kad "komunistai trumpu laiku virš šimtprocentiniais fašistais" — ugi jie jau net Lietuvos himną gieda!... (Už šitokį Klingos siaurų protavimą turėtu pasakyti, jis jau negali skaitytis jokių tautininkų nei bendrai lietuvių vadu. Mums fašistų nereikia ir todėl nei jis, nei kiti tegul nesistengia jų priperėti).

Dr. Venciuji toks bendravimas su komunistais reikalingas jo profesiniu išskaičiavimu (jis bendrauja ir su katalikais).

Bet kuo pateisina tokį žygi Valaitis?

Turi argumentą ir jis: jisai mat, tiki kad ir komunistai yra tokie pat geri lietuviai ir jie turi būti įjunkyti į mūsų tautinį veikimą...

Gal, šitaip darydamas, jis nori kur nors pasidaryti "didvyriu" ir gauti kokį nors atlyginimą, tačiau mums tautininkams, žinantiems komunizma, komunistų tikslus, mūsų žmonių beviltį sudemoralizavimą jų ilgamečių laisvų Amerikoje veikimu, žinant jų pastarų dienų užsiuomėjimus — per katalikus, per laisvamanius ir per tautininkus lipiti prie pilkosios mūsų liaudies tikslų ją pasivergti, neįaugi galima dasileisti, kaip Klinga, kad tokių "broliu" su komunistais veikimu (kur reikalinga atkakli kova su jų vadais) imai ir "padary-

rašo. Tačiau, ir čia, Amerikoje, kalbos gražumu, ar stilium, jausingumu Mizara toli gražu negali Mare Aukštaitę pasivyti, o pas kairiuosius nėra nei vieno poeto, kuris parašytų taip gražiai kaip Julius Baniulis. Amerikiečio Antano Tulio gikuriniai susilaukia pagyrimų ir dovanų Lietuvoje. Tai kuo čia komunistams girtis? Vyt. Širvydas

LENKŲ ŽURNALISTAS APIE LIETUVĄ

Czas (272 nr. X. 4 d.) atspaudė Adomo Romerio straipsnį "Išpūdziai iš Lietuvos. Išilgai ir skersai", kuriame rašoma, jog Lietuvos traukinių vagonai, išskyrus tarptautinius, esą ankšti, nesvarūs ir seniojo tipo. Judėjimas geležinkeliuose nėsas, palyginamai, didelis, specialūs vagonai esą išimtinai vokiečių ar rusų kilmės. Nemokamai ar papigintais bilietais keleivių atroda daug mažiau, kaip Lenkijoje. Beveik visi žmonės "keliuau trečioje klasėje. Intelligentija esanti negausi ir varginga, dvarininkų luomas nusmukęs, užsienių turistų beveik nėra matyti. Keleivių tarpe daugiau sia pastebima ūkininkų, darbininkų ir žydų. Siek tiek pasitaikę kunigų ir kariškių. Tačiau visi esą labai mandagūs. Girdi, nemokančiam lietuviškai esą labai nepatogu, kada su juo mandagiausiu būdu norima užmegsti pasikalbėjimą. O tie pasikalbėjimai esą grynai komunistų atstovams pasakytų jų gudriai paruoštas kalbas mūsų tautinei publikai!

mąginimams, Klaipėdos krašto autonomija užtikrinanti vokiečių elemento persvara, energingai palaikoma ir lietuviškai kalbančių ūkininkų, kurie esą susiję su Prūsija amžiniais protestantizmo ryšiais. Klaipėda, esanti ne tik didesnė, bet ir žymiai turtingesnė už Kauną, Ji turinti nuosavus bankus, pramonės įmones; savivaldybė turinti net savo policiją. Klaipėdos krašto plentai esą labai puikūs, bet ir Didž. Lietuvos keliai esą geri. Girdi, ypač lietuviams galima esą pavydėti jų pavyzdingų žvyruiotų kelių. Lietuva, rašo toliau straipsnio autorius, esanti grynai katalikų šalis. Josios senovės ir naujai pastatytos bažnyčios labai imponuojančios. Tik katalikų akcija nežengianti lygiaugrečiai su tuo gražuoiu išoriniu rūbu. Tačiau tai, tur būt, pasitaitysia. Charakteringai esą lietuvių kapai, ištisi kryžių miškai. Bažnyčios dėl žemes reformos kiek nukentėjusios. Dvasiškai gyveną gerai. Jie remia "chadekus", kurie veržiasi susigrąžinti vairą. Esą, žemės reforma sunaikinusi dvarininkų luomą, subankrutinusi dvarus, kurie iki šio laiko buvę svarbiausi kultūros ir civilizacijos židiniai. Lietuviai, nors ir nedraugingai buvę nusistatę lenkų dvarininkų atžvilgiu, tačiau palikę jiems daug didesnes normas, kaip bičiuliai latviai. Be to, už

Rašydamas apie Klaipėdą, straipsnio autorius pažymi, kad šis miestas išaugęs. Tam progresui padedąs kaskart didesnis uosto gyvenimas. Čia veikiąs pavyzdingas naujasis praeitškojo kurso Lietuvos Prekybos Institutas. Tačiau, Klaipėda išlaikiusi savo vokiečių charakterį, nesiduodama bet kuriems lietuvinimo

atimtają žemę dvarininkams atlyginama. Autoriui atroda, kad pirmuoju veiksniu Lietuvoje, suprastu neigiamas perdaug radiklios reformos padarinius, buvusi armija, kuri daranti kuo geriausia išpūdz. Miestuose ir miesteliuose prekyba esanti išstumama iš žydų rankų. Baisiausiu jos konkurentu esą po visą kraštą paplitę liaudies kooperatyvai. 90 procentų Lietuvos eksporto šiandien jau esą lietuvių rankos. Nepaisant to, žydai sudarą turtingiausią klasę. Vyriausybė šalinti bet kurį antisemitizmo reiškinį, laikydamą žyds režimo parama.

Labai esą rūpinamasi Lietuvoje švara ir tvarka. Miestuose ir miesteliuose namai turį būti dažomi. Naujieji pastatai esą labai puikūs ir kai kurie jų esą net skonio ir estetikos pavyzdžiai. Daug Lietuvoje esą mokyklų ir jų tvarka labai užimponavusi straipsnio autorius. Nors motorizacija dar nesanti gerai išsiplėtusi, tačiau šitasis tinklas puikii, gerai tvarkomų ir prižiūrimų kelių tiekiąs gerų vilčių josios ateičiai. Dar ir dabar esą daug tiesiama naujų plentų. Autobusais susisiekimas esąs taip pat labai geras.

Nors provincijoje viskas esą brangu, užtat visur esą galima labai gerai pavalgyti. Ministerio pirmiūnko kun. Mirono politika, ištikima valiutos pastovumui, galinti didžiūotis puikiais ūkio klestėjimo vaisiais. G. K.

VOKIEČIŲ IŠSIKRAUSTYMAS IŠ LIETUVOS

Iš prancūzų generolo Niessel'io atsiminimų S. N.

(Tąsa)

I laimingas pasekmes grumtinių su bermontininkais daug įtakos turėjo didelis įtūžimas vietos gyventojų prieš teriojusius juos vokiečius ir rusus: taip pat ir tai, kad kareiviai ir partizanai gerai žinojo vietą: kaimus, kelius, miškus, takelius, ir, be abejo, dar didelis tuomet pasireiškęs tarp jaunuolių meilės jausmas gimtiems kietams, laukams, ir jaunuolių noras pasididžiuoti prieš gimes. draugų ir mylimiasis savo kariškumu ir pasiryžimu, kaip jie sakydavo: "verčiau galvą padėti už savo gimto krašto laisvę, negu kraugeriams vokiečiams vergauti."

LIETUVOS IR LATVIJOS KARIUOMENIŲ BENDRADARBIAVIMAS

Nors Lietuvos ir Latvijos vyriausybių nebuvo padarytas bendras žygis prieš pradėjusius rodyti aktingumą bermontininkus ir abiejų šalių orientuotasi savaip, bet jų kariuomenių dalys, kurioms iš karto teko betarpiskai susidurti su bermontininkais, tuoju pajuto bendrą priešininką ir, gyvenimo verčiamos, tuoju užmezgė artimus ryšius su lietuviiais. Artimiausiu daly viršininkai per pasijustus viens kitą karininkus susizinojo raštais ir, sutarė bendram veikimui. Buvo panaudota ir bendromis jėgomis nutiesta telefono linija. Kaip Lietuvoje, taip ir Latvijoje karo administracija sutvarkė apskirtyse vietos gyventojų sargybas, kurios dieną ir naktį kaimuose ir laukuose budėjo.

Čia paduodama keletą faktiškų įvykių, ir susirašinėjimo dokumentų, kurie liūdiąja, jog tarp kaimyninių tautų kariuomenių, veikusių prieš bendrą priešininką, buvo visiškai ryšis.

Spalių mėnesio 9 d. būrys bermontininkų, 100 gerai ginkluotų vyrų, pasiveržė šiaurės grupės užpakalinį ir siausdamas Vabalninko ir Pandelio apylinkėje teriojo kraštą ir grobė. Tai gaujai sunaikinti šiaurės grupės viršininko buvo padarytas žygis: susizinuota su Rokiskio komendantu ir latvių Ekengrafo komendantu, to rezultate iš Rokiskio, Pasvalio ir miestelio Azi (Latvijoje) išvyko nedideli, kulkosvaidžiais ginkluoti kareivių būriai. Latviai pasislėpė miške. Lietuviai įkandin vydami bermontininkus užvarė ant latvių. Suremti iš trijų pusų bermontininkai žlugo. Jų vadai Jiesmonta ir Bolgardas krito sužeisti. I laimėjusių rankas pateko didelis grobis.

Ekengrafo Komendantui. Perduokite jų veikiančiai prieš kolčakus bermontininkus armijos vadovybei, kad bendrai išdirbtai ir perduota per karininką bendrų veiksmų planą pradėsiu vykdyti nuskirtu laiku.

Laikykite ryšius su manim per Suveiniškį, kur bus mano ryšių žmonės ir telefonas.

19 m. XI. 4. Pasvalio grupės viršininkas kapit. Vėgelis.

To vaisiai buvo: lapkričio 12 d. lietuviai paėmė Saločius ir lapkričio 17 d. perėjo Kuršo sieną artinantis prie Bauskės; Latviai lapkričio 17 d. paėmė Bauskę.

Toliau bendras žygis buvo nukreiptas Joniško kryptimi ir jau lapkričio 20 d. latvių ir lietuvių daly užėmė Žeimelį, kur sutartinai pasidalinta grobiu: arkliai, gurguolė ir ginklai lietuviams, belaisviai, rūbai ir maisto sandėliai latviams.

Latvių kariuomenės grupės viršininkui Žeimely.

Mes užimam: Remdziuny, Bučiuny, Mikniuny. Iš Pašvitinio ryt einame pirmyn, toliau. Geistina, kad Jūs pereinumėt į Kriukus ir laikytumėt su mumis ryšius per Bučiuny.

Susisiekimas priešininku tarp Mintaujos ir Šiaulių mūsų kariuomenės pertrauktas, suardžius Meskučių geležinkelio tiltą.

Rysiams siunčiu pas Jus puskarininkį Gabriūną ir eil. Vimbą ir Atkaciūną.

1919 m. XI-22. 16 val. Pasvalio grupės viršininkas Kapit. Vėgelis

Lietuvių kariuomenės Pasvalio grupės viršininkui.

Pranešu, kad dalis man pavesto bataliono šiandien po pietų užėmė Kriukus. Dabar tenai traukia ir kitos kuopos bataliono, kad iš ten smogtų Joniškį.

Mūsų grupė iš 2 pulkų ir 8 patrankų šiandien paėmė istisą eilę įtvirtintų priešininko punktų: Ellei, Meitenkrug, Sosova ir veržiasi skubiai Joniško kryptimi, spausdama priešininką iš sparnų. Aš įsitikins, kad ryt užimsime Joniškį. Todėl prašau kiek galima stumti Jūsų jėgas pirmyn, prie geležinkelio ir plento, kad atkirstų priešininkui kelius atsitraukti, o dalį jų kariuomenės pasiūsti Kriukų kryptimi susijungti su mūsų armija ir bendrai veikti.

Bataliono štabas ne vėliau kaip 8 val, 19 m. X-1-24. atvyks į Kriukus, iki kurio laiko laukiu ir jūsų dalies.

Dėl padėties svarbumo prašau būtinai glaudžių ryšių, atsiučiant nors kelis būrius pestininkų, kurie saugotų mūsų kairįjį sparną.

Lapkričio 23 d. 23 val. I Bataliono žvalgy vadas Leitenantas Broder. (Bus daugiau)

EUROPOS ĮVYKIAI IR KLAIPĖDA

Kancleris Hitleris pareiškė, kad šie metai Vokietijos istorijoje yra dideli metai. Toks pasakymas yra visai pagrįsta svarbiais įvykiais. Šiame Vokietija prisijungė visą Austriją su 6,500,000 gyventojų ir paėmė iš Čekoslovakijos sudėtą kraštą su 3,500,000 gyventojų. Taigi Vokietija įsiterpė į savo valstybę apie dešimt milijonų vokiečių ir gavo didelius plotus, pramonę ir gamtos turtais, reikšmingos žemės. Svarbiausia, Vokietija šio viso pasiekė be jokio karo, o vien griežtais reikalavimais. Suprantama, šitokie nepaprasti reiškiniai sukėlė daug nerimo ir susirūpinimo kaimyninėse valstybėse, į kurias Vokietija dar gali pareikšti teritorinių pretenzijų.

Tačiau pasakojame kalboje kancleris Hitleris, visos vokiečių tautos vardu pareiškė, kad Vokietija, atsiėmusi sudėtą kraštą, daugiau jokių teritorinių reikalavimų Europoje neturės. Vieni yra linkę šitokių pareiškimų pasitikėti, kiti juo nuširdumu abejoja. Vokietijoje viešai išplatintam vokiečių žemių žemėlapyje yra nužymėta, kiek kur užsienioose gyvena vokiečių: nuo Klaipėdos krašto iki Šveicarijos, nuo Lenkijos iki Prancūzijos, Belgijos ir Danijos vis nužymėti už Vokietijos sienų vokiečių gyvenami žemių plotai. Čia netenka kalbėti, kiek tas žemėlapis yra tikslus, bet reikia pripažinti, kad tikrai visos kaimyninės valstybės galima rasti mažesnius ar didesnius skaičius vokiečių gyventojų.

Daugiausia po karo prijungtų vokiečių dabar turi Lenkija — apie 1,200,000 žmonių. Mažesni skaičiai vokiečių yra Prancūzijos rytuose, Belgijoje ir Danijoje. Apie trečdalią šveicarijos gyventojų sudaro vokiečiai. Nors šveicarijoje gyvena italai, prancūzai ir vokiečiai, bet jie laiko save šveicarietiais ir nei į vieną kaimyninę valstybę neįsiskaito. Mažiausia vokiečių turi Lietuva; patys vokiečiai jų čia teritorijoje yra 90,000. Bet reikia atminti, kad čia jie prisiskaito ir suvokietintus klaidingus lietuvius, net dabar namie kalbančius lietuviški.

Vokietija tačiau negali manyti, kad kitur ji galėtų laimėti taip, kaip laimėjo Čekoslovakijoje ar Austrijoje. Kitur tektų su kaimynais rimčiau susipykti, o gal ir susipešti. Kitaip sakant, Vokietija turėtų susipykti su visais savo kaimynais, pirmiausia su lenkais. O tai reikštų, kad Lenkija būtų verčiama artintis su Sovietų Rusija, Belgija, Danija ir Lietuva turi ne daug vokiečių ir jų gyvenamos sritys nėra reikšmingos Vokietijai. Apie atsiėmimą be karo vokiečių sričių iš Prancūzijos negali būti ir kalbos.

Pagalau, visose kaimyninėse valstybėse vokiečių skaičiai nėra jau taip žymūs. Iš visų kaimynų Vokietija vos galėtų surinkti apie porą milijonų vokiečių. Toks skaičius beveik aštuoniasdešimties milijonų gyventojų valstybei yra tikrai nežymus. Dar reikia pasakyti, kad tam tikro skaičiaus vokiečių buvimas kaimyninėse valstybėse Vokietijai yra labai naudingas, nes jie padeda čia Reichui plėsti ekonominius, kultūrinius ir politinius santykius. Taigi atrodo, kad Vokietijai tikrai nėra rimto reikalo ir gerų sąlygų reikšti savo kaimyninėse valstybėse bet kokių naujų teritorinių reikalavimų. Šitaip samprotaujant, darosi įtikėtinas kanclerio Hitlerio iškilmingas pareiškinys, kad, atsiėmusi sudėtą Vokietija Europoje daugiau neturi jokių teritorinių reikalavimų. Suprantama, vien tokiu pareiškimu negalima raminti. Lietuva turi rūpintis ir rūpinasi

tikresnių priemonių savo sienų ir žemių apsaugai. Apie jas čia nekalbėsime.

Nežinia, kaip ateityje plėtosis Europos valstybių politika. Tačiau dabartinėmis aplinkybėmis Lietuvai dėl Klaipėdos pavojaus nėra, Tenka pastebėti, kad Hitlerio pareiškinys pusėtinai apramino ir klaidingus vokiečių. O rimtesnieji vokiečiai bendrai nerodo palinkimo tointis, kad Klaipėdos krašto gerovė tegalima Lietuvos valstybės ribose.

Kai kur tenka nugirsti (užsienio spaudoje); kad Lietuva jėga atplėšusi Klaipėdos kraštą nuo Vokietijos. Mes turime visur protestuoti ir nurodyti, kad tai gryniausia netiesa. Klaipėdos kraštas buvo atskirtas nuo Vokietijos pagal Versalės taikos sutartį; Versaly vokiečiams buvo paaiškinta, kad tas kraštas nuo amžių yra lietuviškas ir kad Klaipėda yra vienintelis Lietuvos išėjimas į jūrą. Kol paaiškės Lietuvos valstybinis susitvarkymas bei likimas, Klaipėdos kraštą valdė, santarvinių vardu, prancūzai. Kai prancūzai ir lenkai pradėjo stengtis padaryti iš Klaipėdos krašto jų globojamą neva laisvą valstybę, tada 1923 m. sausio 10—15 d. įvyko Klaipėdos sukilimas. Sukilėliai kovoję ir nugalėję Klaipėdos krašto laikinus valdytojus prancūzus, užėmė visą kraštą, miestą ir uostą, ir pareikalavo prisijungimo prie Lietuvos. Po to santarviniškės valstybės. (Anglija, Prancūzija, Italija ir Japonija) perdavė Klaipėdos kraštą, miestą ir uostą Lietuvai, pagal vadinamą Klaipėdos konvenciją.

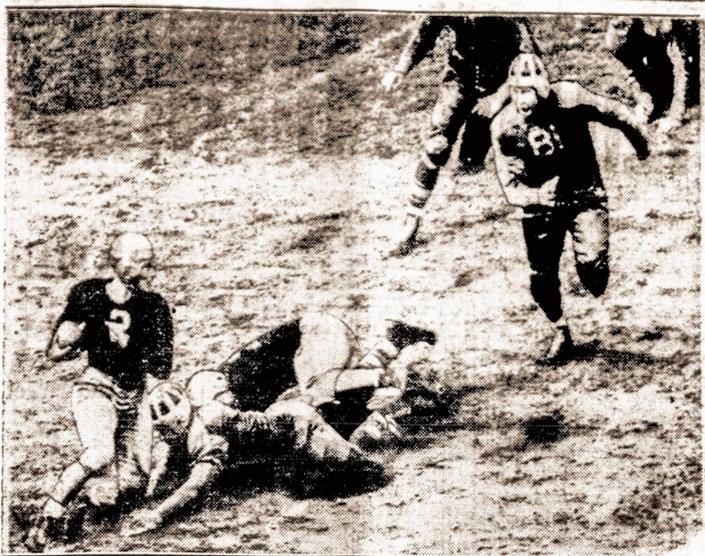
Tačiau Lietuva tuo dar nesitenkino. Kadangi ilgą laiką Klaipėdos kraštas priklausė Vokietijai, tai Lietuva pasirūpino gauti Vokietijos geravališką nuo Klaipėdos atsisakymą. Ir tai buvo padaryta. 1928 metų Lietuvos-Vokietijos dvišalė sutartimi, Vokietija patvirtino dabartinius Lietuvos Vokietijos rubežius, ir tokiu būdu Klaipėdos kraštą pripažino Lietuvai. Taigi ir tvirtais tarptautiniais dokumentais Klaipėdos kraštas yra patikrintas Lietuvai. Ir iš šios pusės Lietuvai dėl Klaipėdos jokių pavojų ir priekaištų nėra.

Lietuvių Laivakorčių Agentų suvažiavimo nutarimai

Spalių 17 d. š. m., Brooklyn, N. Y. įvyko vienuoliktas metinis Lietuvių Laivakorčių Agentų Sąjungos Amerikoje, Inc., suvažiavimas. Posėdį sukvietė ir laikę pasitarimų pirmininkas sąjungos pirmininkas p. J. Ambraziejus.

Kaip jau žinoma L.L.A.S.A., Inc., per praėjusius 11 metų dešimt metų, pastangas, kad kuo daugiau ekskursijų vyktų per Klaipėdos uostą. Su kai kuriomis linijomis teko susitarti ir tokių keletas ekskursijų išplaukė iš New Yorko bei persėdimo į Klaipėdą. Švedų Amerikos Linija kas metas leidžia savo modernišką motorlaivį "Gripsholm" iš New Yorko į Klaipėdą, protarpiais jam kelintas metas ir kitos linijos leido laivus į Klaipėdą, iš jų buvo Cunard Line ir North German Lloyd, bet kitos kurios jau neegzistuoja.

Šis suvažiavimas buvo irgi tuo pačiu tikslu aptarti turizmo ir Lietuvą reikalus ir paskirti ekskursijų į Lietuvą dienas 1939 m. sezonui. Nutarta organizuoti viso penkis ekskursijas. Dvi išplauks švedų Amerikos Linija kaip ir kas metai: "Gripsholm" gegužės 31 d. Tiesiog į Klaipėdą ir antroji liepos 1 d. su persėdimu. Kitos trys ekskursijos bus pa-

Futbolo sezonas pačiame įkarštyje. — Paveiksle matome Fordham futbolo komandą, kuri nugalėjo Ore gon komandą 26—0.

VEIDAI IR VAIZDAI IŠ SUDETŲ KRAŠTO EVAKUACIJOS

Kaip žaibas trenkė į Prahos visuomenę žinia, kad Miuncheno konferencijoje didžiosios valstybės galutinai nutarė sumažinti Čekoslovakijos valstybines sienas. Kaip žaibo aidas, kalnuose, per Prabh nuskambėjo žinia, kad Čekoslovakijos vyriausybė priėmė Miuncheno nutarimus.

Ir tikrai vakarop minia atsipeikėjo. Tarytum, po užtrukusio nualpimo, ji atgavo sąmonę ir pradėjo imatyti, kaip auto katastrofoje sunkiai sužeistas pilietis, ligoninėje atgaivus sąmonę.

Rugsėjo 30-sios dienos vakarą, Prahos gatvėse pamačiau tokią sceną: į miestą įvažiuo trys sunkvežimiai, prikrauti namų apyvokos daiktų. Tarp įvairių kariuomenė beveik lipo ant kulnų. Todėl visos Čekoslovakijos susisiekimo priemonės buvo pajungtos kariuomenės traukimosi ir su tuo susijusio transporto reikalams.

Į okupuojamas vietas nuvyti geležinkeliu buvo visiškai neįmanoma. Tad šių eilučių autorius teko pasinaudoti mūsų įgaliojimų ministerio E. Turausko maloniu kvietimu ir kartu su kuo aplankyti čekoslovakų evakuojamą sudetų kraštą.

Pasirinkome artimiausią nuo Prahos evakuojamą zoną ir išriedėjome į šiaurės Bohemiją.

Jau trisdėšimts penktame kilometre nuo Prahos, automobilių turėjo sulėtinti spartą, kad galėtų pravažiuoti pro išstatytas barikadas. Į kairę ir dešinę,

visą žaliuojantį Voltavos slėnį kirtė barikadų linija. Juo tolyn važiuojant, juo labiau išsamonęs dilo nepaprastas gamtos grožis, užleisdamas dominuoti dienos vyksmui.

Vėl barikados kelyje. Iš už barikadų matyti priešais atžygiuojant čekoslovakų kariuomenė. Mes turime praleisti visą jos pulką. Šiapus barikadų, pasukusi ir plento pašalę išsišėi ma.

— Tai viskas, ką mes dar galėjome išgelbėti.— senas čekų amatininkas pamojo ranka i dviratį vežimą, kuriame nieko daugiau nepastebėti, kaip tik tai keletas namų apyvokos daiktų.— Sužinojė, kad mūsų sudėto įsirašė savanorių i čekų kariuomenę, sudetų vaikai mūsų namus paleido vėjais... Sunki kelionė.— pasakoja toliau.— Iš pradžių šį vežimą traukėme pakaitomis su dukteria, dabar vos beuženka sutelktų jėgų.

Mūsų žvilgsnį sutelkia pro šalį žygiuojanti kariuomenė. Mėginau išskaityti jos veidų išraišką: rami, dvelkianti savivalda, drausmė ir kažkokia skundo nuotaika. Teisiskyrė karininkas. Žvilgterėjęs į pabėgėlių grupę, staiga jis nusisuko į kitą pusę ir paspaudęs arklių pentinai, lyg savo kalte pajutęs, metėsi iš mūsų akių. Nesunku suprasti, ką tokiu atveju gali pergyventi karininkas, kurio sąmonė kankina mintis, jog jo krašto garbė pažeista, jo tarnybos reikalingumas paneigtas, jo pasirošimas išpildyti savo švenčiausią pareigą atmetas.— Taisiais epopėja, kokia ji žiauri ir kokia ji tragiska patiems tos epopėjos didvyriams! (L. A.)

LIETUVOJE ĮVYKO MENO KULTŪROS SAVAITĖ DARBININKAMS

Darbo Rūmai spalio mėn. 16-23 dd. suruošė visoje Lietuvoje Meno Kultūros savaitę darbininkams. Meno Kultūros savaitės programa buvo įdomi ir sudėtinga.

Spalių 16 dieną įvyko savaitės atidarymas centriniam Kultūros Klubo salėje. Čia buvo laikyta paskaita ir po to įvyko kamerinis orkestro koncertas. Vakare Metropolitan teatre salėje įvyko literatūros ir muzikos vakaras. Spalių 17 d. Valstybės teatre buvo pastatyta operetė darbininkų vaikams "Eglė Zalčių Karalienė" ir vakare pati operetė buvo suaugusiems darbininkams. Spalių 18 d. Valstybės teatre įvyko vaidinimas "1831 metai." Vienuolio. Be to, paskaita Kūno Kultūros Rūmų salėje. Spalių 19 d. Bazilikoje įvyko religinės muzikos koncertas ir vakare Valstybės Teatre opera "Aida". Spalių mėn. 20 d. dramatis vaidinimas "Aukso Gromata" ir K. K. Rūmų salėje paskaita. Spalių 21 d. Valsty-

bės teatre įvyko simfoninis koncertas. Koncertą ir oratoriją atliko Darbo Rūmų choras. Spalių mėn. 22 d. vaidinimas Valsų teatre vaikams ir vakare suaugusiems baletas "Gulbių ežeras" ir spalio 23 d. dienos metu Valstybės Teatre "Atžalynas" ir vakare opera "Radvila Perkūnas".

Be to, visame krašte įvyko eilė kultūrinių paskaitų ir dainų ir muzikos koncertų, kurių skaitymų, pačių darbininkų ir darbininkų vaidinimų.

Per Meno Kultūros savaitę išleistas specialis "Darbo" numeris, skirtas nagrinėti darbininkų reikalams ir gyvenimui. Meno Kultūros savaitės proga visi darbininkai lankė muziejus ir kitas meno ir kultūros įstaigas. Provincijų kultūriniai klubai suruošė vaidinimų darbininkų vaikams, koncertus ir spektaklius patiems darbininkams, kur dalyvavo ir operos artistai. Įvairiais meno ir kultūros klausimais suruošta visame krašte eilė paskaitų.

TRUKDO LIETUVIŲ DRAUGIJŲ STEIGIMĄ VILNIUJE

Sulikvidavus visas lietuviškas draugijas, Vilniaus lietuvių draugijoje bandė įvairiais prašymais ir memorandumais išgauti tu draugijų atgaivinimo teisę. Kai tas jiems nepavyko, dabar stengiasi įkurti vieną kitą naują draugiją. Štai, šveicarijų lietuvių norėjo įsteigti švietimo draugiją vardu "Šviesa". Atitinkamus raštus patiekė Vilniaus vaivada tikslu gauti leidimą. Tačiau iš vaivados gavo pranešimą, kad "Šviesos" draugiją neleidžiama steigti, nes jos steigėjai yra uždarytųjų draugijų buvę vairuotojai ar nariai, o todėl jų veikimas galės būti pavojingas viešajam saugumui. Tačiau nė vienas iš "Šviesos" steigėjų už priešvalstybinį veikimą ar kitus kokius nusikaltimus nebuvo bausti.

"DIRVA"

Tautinis savaitinis laikraštis eina 23-ti metai Redaguoja žinomas rašytojas K. S. KARPIUS

Prenumerata metams:
Amerikoje ----- \$2.00
Pusei metų ----- \$1.00

Ekstra: kurie vasaros metu išsirasys DIRVA, už \$2.00 gaus per 15 mėnesių.

Susipažinimui viena laikraščio laida siunčiama dykai.

Adresuokite:
"DIRVA"
6820 Superior Ave.
Cleveland, Ohio.

Nepamirškite lapkričio 13 d. VIENYBĖS bankietas

PAGALVOK APIE RYTDIENĄ!

NĖRA žmogaus, kuris nesirgtų ir nemirtų. Susirgus — kiekvienam reikalinga pašalpa. Numirus — reikalinga pagelba likusiems šeimos nariams. Bet ne visi žmonės tuo apsirūpina, kol sveiki ir kol nelaimė jų neištinka. BŪK rūpestingū!

PAGALVOK apie savo ir savo šeimos likimą — ryt dieną! APSIDRAUSK save ir savo šeimą didžiausioje lietuvių apdraudose ir pašalpos organizacijoje.

APSIDRAUSTI galima nuo \$100 iki \$5,000.

LIGOJE pašalpa galima gauti nuo \$6 iki \$12 savaitėje.

NARIAI priimami nuo 2 iki 60 metų amžiaus.

SUSIVIENIJIME yra apie 15,000 narių.

BŪK tos didelės lietuvių šeimos nariū!

ISIGYK SLA Jubiliejinį Albumą. Tai graži, didelė, istoriška knyga, kurioje telpa virš 1,000 paveikslų — jūsų SUSIVIENIJIMO turtas — virš \$2,000,000.

giminių ir pažįstamų.

BŪK to turto dalininku!

SUSIVIENIJIMO kuopos randasi visuose didesniuose lietuvių centruose Amerikoje.

ALBUMO kaina \$5. SLA nariams — \$2.50.

PRISIRASYK prie artimiausios tamstai kuopos!

INFORMACIJAS galite gauti:
LITHUANIAN ALLIANCE of AMERICA
307 West 30th Street, New York, N. Y.

BALTIMORĖS LIETUVIAI BIZNERIAI IR VIENYBĖS DIENRAŠČIO RĖMĖJAI

O. BROOKS TAVERN
ALUS — VYNAS — LIKIERIAI
504 WASHINGTON BLVD., BALTIMORE, MD.

Lithuanian Federal Savings and Loan Ass'n.
Paskolos užtikrintos iki \$5,000.00.
Kampas HOLLINS ir PARKINS STS. BALTIMORE, MD.

The NEW EMPIRE TAILORING COMPANY
MOTIEJUS MILAN ir JUOZAS MILAN, Savininkai
JUOZAS GUTAUŠKAS, Vedėjas
744 - 750 N. EUTAW ST., BALTIMORE, MD.

JOHN GREBLIAUSKAS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
423 S. PACA STREET, BALTIMORE, MD.
Tel.: PLAZA 1350

Vienintelis Baltimorės Lietuvių Night Klubas
J. DEKENIS ir P. WEISENGOFF, Sav.
1417 W. BALTIMORE STREET, BALTIMORE, MD.
Phone: Gilmor 2010 — Šokiai kas vakaras

CHAS. B. KUČAUSKAS IR SŪNUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
637 S. PACA STREET, BALTIMORE, MD.
Tel.: SOUTH 0983

Boulevard Battery ir Armature Service Co.
PETER B. KELLY, Manadžeris
517 WASHINGTON BLVD., BALTIMORE, MD.
Tel.: CALVERT 2938

KAZIMIERAS AKELAITIS
Lietuvių Marylando Profesionalų ir Biznierių Draugijos Pirmininkas

SIMONAS LEVONAVIČIUS
Kraucių dirbtuvės savininkas
516-21 E. BALTIMORE STREET, BALTIMORE, MD.

VIENYBĖ

VIENYBĖS DIENRAŠČIO BANKIETAS

Ivyksta

Sekmadieny, lapkričio 13, 1938

SUSIVIENIJIMO SALĖJE,

197 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

PRADŽIA 7:30 VAL. VAKARE, BILJETAS \$1.50

Šis bankietas ruošiamas artimesniam susipažinimui naujojo redakcijos štabo su dienraščio rėmėjais ir skaitytojais bei glaudesniam susiartinimui visų vienybininkų. Visi VIENYBĖS draugai, rėmėjai ir skaitytojai prašomi ruošti šiam bankietui, nusiperkant bilietus iš anksto ir paraginant savo pažįstamus tai padaryti. Turėsite progos smagiai pasišokti.

Amerikos Liet. Taut. Jaun. S-gos Centro susirinkimas

Šį antradienį, lapkričio 1 d. 8 val. vak. VIENYBĖS įstai-gos patalpose įvyks Amerikos Lietuvių Tautinio Jaunimo Są-jungos Centro valdybos susi-rinkimas. Valdybos narių da-lyvavimas būtinas.
P. Juknys, sek.

VALANTIEJŲ ŠEIMA REIŠ-KIA PADEKĄ

Vėlionies A. Valantiejaus žmona Veronika ir sūnūs Juo-zas ir Jonas ir vėlionies brolis kun. J. Valantiejus reiškia gi-lią, širdingą padėką lankiusiems vėlionį ligos metu ir mirus: gerb. kunigams laikiusiems mi-šias, laidotuvių maldas, vargo-nininkams, graboriams, visoms draugijoms, giminėms ir vi-siems dalyvavusiems laidotuvė-se, gėles ir vainikus prisintu-siems.

Taipgi širdingai dėkojame at-vykusiems į laidotuves iš kitų kolonijų ir visiems pareišku-siems užuojautą liūdėsio va-landoje.
Valantiejų šeima.

A. IR K. VAZNAI DĖKINGI UŽ SUKAKTIES POKYLĮ

Spalių 22 dieną surengta mūsų vedybinio gyvenimo 25 metų sukakties "suprais parė," tad šiuomi norime padėkovoti visiems rengėjams ir dalyvavu-siems.

Dėkvojame broliui Jonui ir jo žmonai Albinai Vazniam, Antanui ir Adelei Niekūniam, Juozui ir Amilijai Cepams, Petriui ir Onai Bagočiūnams, taipogi savo dukrelei Marytei Vaznytei, piršliui ir sročiai Kazimierui ir Elzbietai Kukiėniam, Zuzanai ir Povilui Bu-kantams.

Dėkvojame ir visiems pa-tarnavusiems prie stalų: Mar-garetai Karazėjūtei, Amilijai Čepiūtei, p-lėms Venkiūtei ir Grigaliūtei, Petriui Cepui, Bro-niui ir Alfonsui Petrikėniam, Petriui Petroniui. Taipgi dėkavo-jame visiems, kurie pasidarba-vo dėl mūsų šios parės. Dėkingi visiems už kalbas—gerus lin-kėjimus, ir visiems dalyvavu-siems mūsų 25 metų "suprais parėje," kuri mus labai nu-džiugino. Žmonių buvo pri-prašyta apie 300. Gaila, visų vardų negalima paminėti.

Taipgi dar kartą suteikiame širdingą padėką visiems rengė-jams ir dalyvavusiems už puik-kią ir garbingą dovaną sida-brinio dolerio formos paveiksl-lą. Parė buvo ponų Navickų salėje, Clinton St., Maspeth, N. Y.
Antanas ir Konstancija Vaznai

VIETOS VEIKEJO PA-GERBIMAS

NEWARK, N. J.—Newar-ko apylinkėje, turbūt, nėra lie-tuvio, kuris nebūtų girdėjęs, ar nepažintų Simano Gudo. Tai pasižymėjęs visuomenės veike-jas, kuris mažai skelbiasi, bet daug dirba ir daug padaro. Jo draugai žino, kad jį nustebinti sunku, bet sekmadienį, spalio 23 d., jis buvo tikrai nustebin-tas visai netikėtu pagerbimu, kurį jam jo artimi draugai su-ruošė jo paties namuose. St. Cloud dalyje gražiųjų West Orange kalnų. Sugrįžusį iš baž-nyčios, jį netikėtai ties durimis užklupo su žaliomis rūtomis ap-kaišyta bonka, su druska ir duona, ir linksmu šūkiu: "sur-prise, valio Gudas!" Simas tik žiūri kaip jį veda ir sodina prie valgiais ir gėrimais nustatytu stalo, prie kurio ne sykį jis sa-vo draugus ir svečius iš Lietu-vos vaišino. Šį sykį jį tik stal-as buvo, bet visus valgius ir gėrimus parūpino draugai. Kal-bų programą pradėjo M. Pu-tinienė, paaiškindama šios va-keigos tikslą ir tvarką vesti pa-kvietė J. Katilių, ilgametį p. Gudo partnerį biznyje ir tik neseniai iš Lietuvos grįžusį.

Kalbas pasakė M. Putinas (iš Elizabeth, N. J.), J. Ga-rolis, (Verona), Dilis, Čeprec-kas, Gumauskas, chemijos in-žinierius Miliauskas.

Moterys, taip pat, išreiškė savo mintis: Miliauskienė, Ka-tilienė, Čepreckienė, Dilienė, Gumauskienė, Gudienė ir p-lė Lapeliūtė. Jis kalbose pabrėžė p. Gudo nenuilstamą pašventi-ma laiko ir pinigų Lietuvos ir lietuvių visuomenės reikalams.

Simas yra buvęs New Yorke įvykusio lietuvių seimo delega-tu; jis buvo delegatas ir Chi-cagos seime, kuris Lietuvai nu-siuntė brangią atmintį, Laisvės Varpą; jis buvo vienas vadų Vytauto Didžiojo metų ekskur-sijos Lietuvon ir buvo prezi-dento Smetonos apdovanotas. Jis ir vėl lankė Lietuvą, šį sykį su žmona.

Newarko lietuviams jis per ilgus metus žinomas kaip išdi-ninkas Vasario 16tos parengi-mųjų komiteto. Jis daug dirbo ir aukavo Dariaus-Girėno ir ATITAIŠOMA KLAIDA
Ketvirtadienio VIENYBĖS laidoje buvo rašyta, kad VIENYBĖS įstai-goje lankėsi ponias E. Kazlauskienė, kuri šią vasa-rą lankėsi Lietuvoje su vyru. Žinia paskelbta neteisingai. Ponia E. Kazlauskienė lankėsi Lie-tuvoje viena. Grįžo atgal laivu Kungsholm, ne Gripsholm, kaip buvo pažymėta.
Reporteris už padarytas klai-das atsiprašo.

Vaitkaus skridimo tikslams (jo moteris net užkandį Vaitkui su savim vežtis sutaisė ir Vaitkus kelias savaites prieš išskridimą pas p. Gudus gyveno). Žodžiu, visuose Newarko lietuvių tautinės visuomenės darbuose rasi-me p. Gudo ranką ir darbo pri-dėta.

Po kalbų, draugai įteikė jam gražią dovaną atminčiai ir p. Gudas padėkojo visiems už ne-tikėtą pagerbimo surengimą ir dovaną. Vakaras praėjo links-moje nuotaikoje ir visi nenoro-mis skirstėsi jau vėlai naktį (ti-kriau pašakius, anksti rytą).
M. K.

LIETUVA EKRANE

NEWARK, N. J.—Lapkri-čio mėn. 2 d., trečiadienį, 7:30 val. vak. Lietuvių šv. Jurgio sa-lėje, 180 New York Ave., bro-lijai Motuzai neseniai atvykę iš Lietuvos rodys savo naujausią filmą, kurią pagamino šią vasa-rą Lietuvoje.

Naujoji filmą yra pagamin-ta iš visų įvykusių švenčių vaiz-dų per Lietuvos Nepriklauso-mybės 20-ties metų sukaktuvių minėjimą. Čia vaizduojama vi-šų iškilmų vaizdai kaip: Va-sario 16-toji, Tautinė Olimpi-jada, tautinių švenčių iškilmės rugsėjo 8-toji ir t.t. Taipgi nufilmuota žymesnės Lietuvos vietos ir Lietuvos kraštų vaiz-dai. Filma labai gražiai ir spal-vuotai pagaminta. Į filmą į-traukta ir metų laikotarpių ūki-niai darbai ir gamtos vaizdai.

Vietos ir apylinkių lietuviav skaitlingai atsilankykite ir pa-matykite šią idomią filmą. Įžanga: suaugusiems—35c, vai-kams 15c.
Paveikslų demonstravimą rengia vietos Vilniui Vaduoti Sąjungos skyrius. Rengėjai.

Čigonė išviliojo pinigų

Tūlas Albert E. Bochman iš Brooklyno vasaros metu susi-pažino su gražia, simpatiška čigonė ir suėjo į artimesnius san-tykius. Nepasijuto, kaip buvo apgautas ir išvilioji pinigai. Pats išėmė pinigų iš banko 2.250 dolerių ir įdavęs jai kai-po į "saugesnę" vietą.

Sukantis visokioms vylioms ir "draugiškumui" pagaliau te-ko stoti į teismą.

Skaityt daugiau knygų

Brooklyno biblijų drau-gijos pirmininkas kun. Dr. John E. Flemming pranešė, kad biblijistai ims daugiau skaityti

savo religines knygas, kad pla-čiau susipažinti su savo religi-jos nuostatais ir tiesioginiais įsakymais. Jie turi visą "lob-by" knygų ir lotynų kalba bi-blijas spausdintas net 1491 m., tik po išradimo Gutenbergo spaudos.

85,795 doleriai gailėstin-goms seserims

Vizituojančioms namuose sergančius ligonius gailėstin-goms seserims paskirta 85,795 doleriai jų draugijai pašalpos. Siems metams viso pašalpos pa-skirta šiai draugijai 250,000 dolerių.

Pereitais metais buvo pada-ryta 62,645 vizitai į namus, kur aplankyta 8,859 sergan-tieji Manhattan'e ir 30,000 sergančių pneumonia Bronx'e ir Queens.

MIRĖ

Spalių 27 d. Kings County ligoninėje mirė Adomas Bar-kauskas, 80 metų amžiaus. Gy-veno 69 South 4th St., Brook-lyne.

Laidotuvės įvyks spalio 31 d. iš Angelių Karalienės bažny-čios į šv. Trejybės kapines. Laidojimo reikalais rūpinasi ir kūnas pašarvotas pas graborių Garšvą.

SKELBKITĖS VIENYBĖJE

Būk tikras, kad pirksi sau vyną ir degtinę žinomoje Krautuvelyje

MANHATTAN LIQUOR

Krautuvelyje yra didžiausia ir parduoda žemiausiomis kainomis visame Williamsburge 264 GRAND ST., kampas Roebliug Str. Brooklyn, N.Y. Nuostabiai pigiai parduodama TOWN CRIER straight Maryland ruginė degtinė 3 metų senumo, 90 proof Reguliarė kaina: \$2.19 kvortai \$1.14 pintė Dabar parduodama už: \$1.59 kvorta. 83c pintė Didžiausias pasirinkimas visokių rūšių degtinių
Tel. Evergreen 7-1645 License No. L886

HAVEMEYER 8-0259 RALPH KRUCH FOTOGRAFAS 65-23 GRAND AVENUE MASPETH, N. Y.

Angliai! Angliai!

Pirkite Anglius Dabar! LISAUSKO ANGLIŲ CO.

335 Union Avenue, Nes kainos nuo spalio 1 d. pabrangs.

Telefonuokite tuojau Evergreen 7-7550 Brooklyn, N. Y.

LICENSES

BEER — WINE — LIQUOR Wholesalers — Retailers

NOTICE is hereby given that License Number R. L. 06717 has been issued to the under-signed to sell beer wine and liquor at retail under Section 132A of the Alcoholic Beverage Control Law at 29 Rock Street, Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed on the premises.
ANNA DROEGE BROOKLYN, N. Y. 29 ROCK STREET.

Clement Voketaitis

ADVOKATAS
50 COURT STREET, Brooklyn, N. Y.
Tel. Triangle 5-3622
168 GRAND STREET, Tel. Evergreen 8-7179

Dr. H. MENDLOWITZ

Perkėtė savo Williamsburgo ofisą 1 522 BEDFORD AVE antoli Taylor St. BROOKLYN, N. Y.
Tel. Evergreen 7-1312
PRIEMIMO VALANDOS: nuo 1 val. iki 3 val. p. p. ir nuo 7 v. vak. iki 8 vak.
FLATBUSH OFISAS: 2220 Avenue J

Skaitykit Vienybe

VINCAS J. DAUNORA APTIEKORIUS
ATIKRA LIETUVIŠKA APTIEKA
LIETUVIS PAS LIETUVI
229 BEDFORD AVE. KAMPAS NORTH 4^{tos} GATVĖS
BROOKLYN, NEW YORK

SALDAINIŲ KRAUTUVĖ

Didelis pasirinkimas geriausių saldainių dėžėse iš Amerikos. Taip pat galite gauti saldainių ir iš LIETUVOS
Namie gaminti ledai (Ice Cream)
Geriausi užkandžiai
ALUS IS KRANO IR BONKUTBMIS
JUOZAS GINKUS
495 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
EVERGREEN 4 7142

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MATTHEW P. BALLAS (BILIAUSKAS)
660 Grand St., Brooklyn, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS (ARMAUKASKAS)
423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 7-4335 Kopyčia Laidotuviems

A. VALANTIEJUS
54-41-72nd St., Maspeth, L. I., N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. NEWton 9-4464

BARRY P. SHALINS (SALINSKAS)
84-02 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y.
Tel. Virginia 7-4499 Kopyčia Laidotuviems

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
KOPYCIOS LAIDOTUVĖMS
Tel. Evergreen 8-9770

Phone STagg 2-0783 Night HAVemeyer 8-1158

JOSEPH LE VANDA
NOTARY PUBLIC
337 UNION AVENUE. BROOKLYN, N. Y.

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomuoja automobilius įvairiems reikalams

TARZANAS DRĄSUOLIS

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

13. Dabar Tarzanas nurimo ir klausėsi; uostė orą. Šio nepaprasto žmogaus jausmai, nesugadinti civilizacijos priemonėmis, buvo taip jautrūs, kad galėjo atspėti pavojų net iš tolo. Jo jautri ausis ir uoslis nosis lengvai surekdavo visas dykų džiunglių ir raištų slaptības ir pavojus.

Įsitikinęs, kad arti nėra jokio pavojaus, Tarzanas pradėjo domėtis išgelbėtoju iš laukinių žmogžudžių baltuoju keleiviu. Tasai žmogus dabar gulėjo be žado, su užmerktomis akimis. Tik po kiek laiko jis atvėrė karščio sukepinatas lūpas ir pradėjo kalbėti, vos iš-tardamas: "Mariute... Mariute!"

Tarzanas bandė išsisklausti ligonio, kas jis toks ir iš kur čia atsirado. Bet ligonis karštligės kankinamas, nieko neatsakė, tik nuolat kartojė: "Mariute... Mariute". Beždžionžmogis skubiai nušoko iš medžių žemėn ir nusiskubino atnešti vandenį ligonio karščiui numalšinti, atvėsinti.

Tarzanui nuėjus, daktaro Brooks karštligė ir drugys dar padidėjo. Klejodamas jis atsisosto ir pradėjo svyrudamas vaikščioti. Jis nežinojo, kad stovį ant paliepos didelių medžių viršūnėse. Prieš jo sergančias akis plevėso tik mergaitės paveikslas, prie kurio jisėjo ištiesęs rankas!

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame VIENYBĖS numeryje